

Dnr 20191113-2

Hörselskadades Riksförbund
 Box 1068, 164 25 Kista
 besök: Isafjordsgatan 30B, Kista
 tel: +46 (0)8-457 55 00
 e-post: hrf@hrf.se
 www.hrf.se • www.hörsellinjen.se

2019-11-14

Till ledamöter i regionfullmäktige
 i Region Örebro län

Förslag om abonnemangsavgift saknar laglig grund

Den 18–19 november ska regionfullmäktige i Örebro län ta ställning till ett förslag om ett nytt avgiftssystem, med en abonnemangsavgift på hjälpmedel.

Detta förslag strider mot Kommunallagens självkostnadsprincip och Hälso- och sjukvårdslagens målparagraf om vård på lika villkor. Självkostnadsprincipen slår fast att kommuner och landsting inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.

Vi uppmanar därför dig som är fullmäktigeledamot att yrka på återremiss av avgiftsförslaget. Yrka på att Region Örebro län endast inför avgifter som följer gällande lagar.

Varför är avgiftsförslaget inte lagligt?

Den föreslagna abonnemangsavgiften skulle innebära att Region Örebro län debiterar patienter betydligt mer för hörapparater än vad dessa kostar regionen i inköp. Detta är förbjudet enligt 2 kap. 6 § Kommunallagen, visar bifogade rättsutlåtandet (*se bilaga*).

Regionen upphandlar hörapparater för i snitt 1 100 kronor per hörapparat, enligt audiologiska kliniken. Men med det föreslagna abonnemangssystemet skulle den enskilde få betala avsevärt mycket mer – hela 4 500 kronor för en femårsperiod.

Detta innebär att den som behöver två hörapparater betalar i snitt dubbelt så mycket för hörapparaterna som vad de kostar regionen i inköp. Patienter som använder en hörapparat betalar i snitt fyra gånger så mycket som hörapparaten kostar.

Är inte 65 kr per månad rimligt, jämfört med övriga landet?

Nej, tvärtom. Detta avgiftssystem innebär inte en anpassning till avgifter i andra regioner, så som har hävdats, utan en kraftig avvikelse från övriga landet.

Hörapparater används vanligtvis i fem års tid innan de byts. Under en sådan period betalar patienter i Uppsala län 300 kronor, i Blekinge 800 kronor och i Gävleborg 1 500 kronor för hörapparater.

Den jämförbara avgiften i Region Örebro län skulle bli 4 500 kronor, om det införs en månadsavgift på 65 kronor och besöksavgifter på 600 kronor. Alltså tre gånger så mycket som i Gävleborg.

Abonnemangsavgiften innebär dessutom att ju längre tid hörapparater används, desto mer betalar den enskilde. Vid användning i 6 år debiterar regionen 5 280 kronor för hörapparaten, vid användning i 7 år debiteras 6 060 kronor, och så vidare.

Detta är helt oförenligt med hälso- och sjukvårdslagen och målet om ”vård på lika villkor för hela befolkningen”.

Det blir väl mer rättvist med samma avgift för alla som behöver hjälpmedel?

Nej, inte alls. Det har hävdats att det är ”jämligt” att ta ut samma abonnemangsavgift av alla som behöver hjälpmedel, så att de som betalar mer än vad deras hjälpmedel kostar bidrar till att finansiera andras hjälpmedel.

Men det här är inte jämligt. Det här är att införa ett slags skatt för personer med funktionsnedsättning. Och det är direkt stötande.

En allmän, skattefinansierad hälso- och sjukvård bygger på principen att alla hjälps åt – inte att de som behöver vård ska betala extra för andra gruppers vårdbehov.

Hur påverkar abonnemangsavgiften hörselskadade?

Hörselrehabilitering och hörapparater lönar sig, visar forskning. Med rätt hjälpmedel och rätt stöd håller sig hörselskadade friska längre. Fungerande kommunikation skapar förutsättningar för jobb, studier och delaktighet, bryter isolering samt motverkar demens och andra hälsorisker.

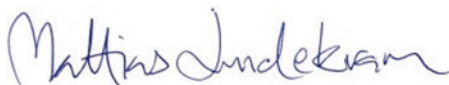
Men om regionen inför abonnemangsavgift på hörapparater är risken stor att hörselskadade i Örebro län avstår från hörselvård. Det kan stå samhället dyrt – och få förödande konsekvenser för individen.

Står valet mellan abonnemangsavgift och kostnadsfritt?

Nej, självklart inte. Varje region har lagstadgad rätt att ta ut vårdavgifter och det har vi i HRF all respekt för. Men bifogade rättsutlåtande visar att abonnemangsavgiften inte är en vanlig vårdavgift, utan en konstruktion som inte vilar på laglig grund.

Om regionfullmäktige trots detta fattar beslut om att införa abonnemangsavgift på hjälpmedel kommer det att bli aktuellt med laglighetsprövning av beslutet.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund (HRF)

Mattias Lundekvam
förbundsordförande, HRF

Lena Wiklander
ordförande, HRF Örebro län